

Raumplanerische Analyse der aktuellen grenzübergreifenden Verkehrsinfrastruktur im deutsch-polnischen Grenzgebiet (AVerON)

Analiza przestrzenna aktualnej transgranicznej infrastruktury komunikacyjnej na polsko-niemieckim obszarze granicznym (AVerON)

Ergebnispräsentation / Prezentacja wyników

Slubice 14.9.2015

Gliederung / **Struktura prezentacji**

1. Einführung – Aufgabenstellung und Methodik
2. Wasserstraße und kombinierter Verkehr
3. Straße
4. Schiene
5. Grenzüberschreitender ÖPNV
6. Touristische Verkehre
7. Zusammenfassung und Ausblick

1. **Wstęp – określenie zadań i metodyka**
2. **Drogi wodne i transport multimodalny**
3. **Transport drogowy**
4. **Transport kolejowy**
5. **Transgraniczny transport publiczny**
6. **Ruch turystyczny**
7. **Podsumowanie i perspektywy**

1. Einführung – Aufgabenstellung und Methodik

1. Wstęp – określenie zadań i metodyka

- Aufbauend auf dem Projekt „Deutsch-polnischer Entwicklungsraum Oder / Neiße (DPERON)“ (2008)
- Analyse des grenzübergreifenden deutsch-polnischen Verkehrsnetzes:
 - aktueller Überblick zu wesentlichen / übergeordneten Maßnahmen in allen 4 Euroregionen
 - Vertiefung zu touristischen Wegen für die Euroregionen Pro Europa Viadrina und Spree-Neiße-Bober
- Projektbearbeitung AVerON im Zeitraum Juli bis September 2015
- Punkt wyjścia – projekt „Polsko-Niemiecki Obszar Rozwoju Odra/Nysa (DPERON)“ (2008)
- Analiza transgranicznej polsko-niemieckiej sieci transportowej:
 - Aktualny przegląd najistotniejszych / nadrzędnych działań we wszystkich 4 euroregionach
 - Pogłębiona analiza dotycząca szlaków turystycznych w euroregionach Pro Europa Viadrina i Sprewa-Nysa-Bóbr
- Opracowanie projektu AVerON w okresie od lipca do września 2015 r.

1. Einführung – Aufgabenstellung und Methodik

1. Wstęp – określenie zadań i metodyka

- Keine eigenen Erhebungen, Verwendung vorhandener Informationen und Planungen, Auswertung von offiziellen Dokumenten (Abkommen etc.)
- über 25 Interviews mit mehr als 30 Experten im gesamten Grenzraum
- 2 Workshops zu „Touristischen Wegen“ mit 55 Teilnehmern am 19./20. August 2015 in Frankfurt (Oder) und Gorzów Wlkp.
- Fragebogen zu den wichtigsten Vorhaben und Problemen
- Bez własnych badań, wykorzystanie dostępnych informacji i planów, ewaluacja oficjalnych dokumentów (porozumień itp.)
- ponad 25 wywiadów z łącznie ponad 30 ekspertami na całym pograniczu
- 2 warsztaty na temat „szlaków turystycznych” 19-20 sierpnia 2015 r. we Frankfurcie nad Odrą i w Gorzowie Wlkp. – w sumie 55 uczestników
- Ankieta dotycząca najważniejszych przedsięwzięć i problemów

1. Einführung – Aufgabenstellung und Methodik

1. Wstęp – określenie zadań i metodyka

Bearbeitung durch / opracowanie:

- **INFRASTRUKTUR & UMWELT Professor Böhm und Partner, Potsdam**
www.iu-info.de
Dr. Jürgen Neumüller
Dipl.-Ing. Martin Reents
Dipl.-Ing. Christian Gering
Dipl.-Ing. Sven Friedrich
- **Niemiecko-Polska Kooperacja Gospodarcza Heike Uhe, Wroclaw**
www.npkg-wroclaw.com

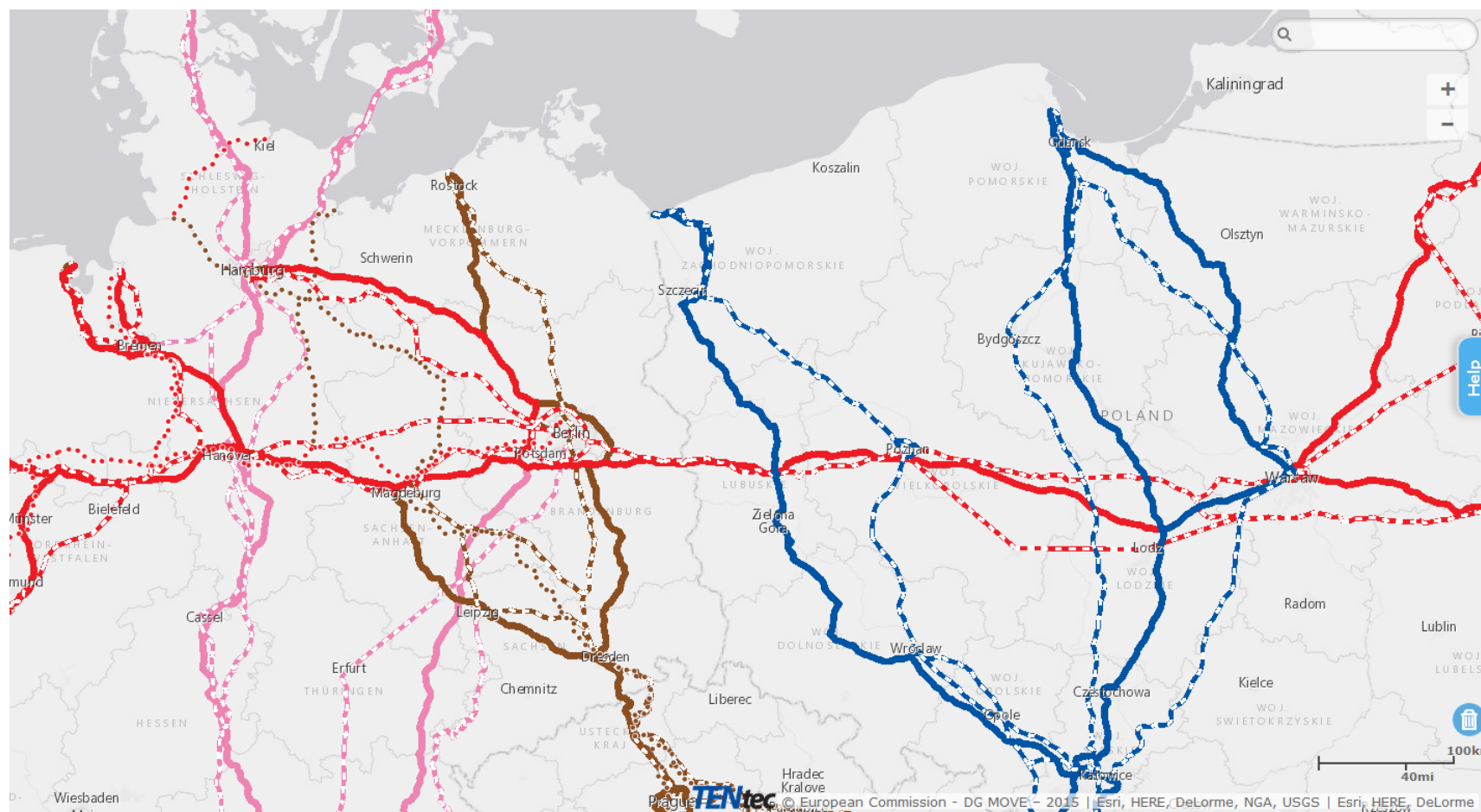
1. Einführung – Europäische Verkehrspolitik (TEN-T)

1. Wstęp – Europejska polityka transportowa (TEN-T)

- Kernnetz und Ergänzungsnetz:
 - Umsetzung bis 2030 / 2050 durch die Mitgliedsstaaten
 - 31,7 Mrd. EUR 2014-2020
- Kernnetzkorridore:
 - North Sea-Baltic
 - Baltic-Adriatic, Orient-East Med, Scandinavian-Mediterranean
- Sieć bazowa i sieć uzupełniająca:
 - Realizacja do 2030 r. / 2050 r. przez państwa członkowskie
 - 31,7 mld EUR 2014-2020
- Korytarze sieci bazowej:
 - North Sea-Baltic
 - Baltic-Adriatic, Orient-East Med, Scandinavian-Mediterranean

1. Einführung – Europäische Verkehrspolitik (TEN-T)

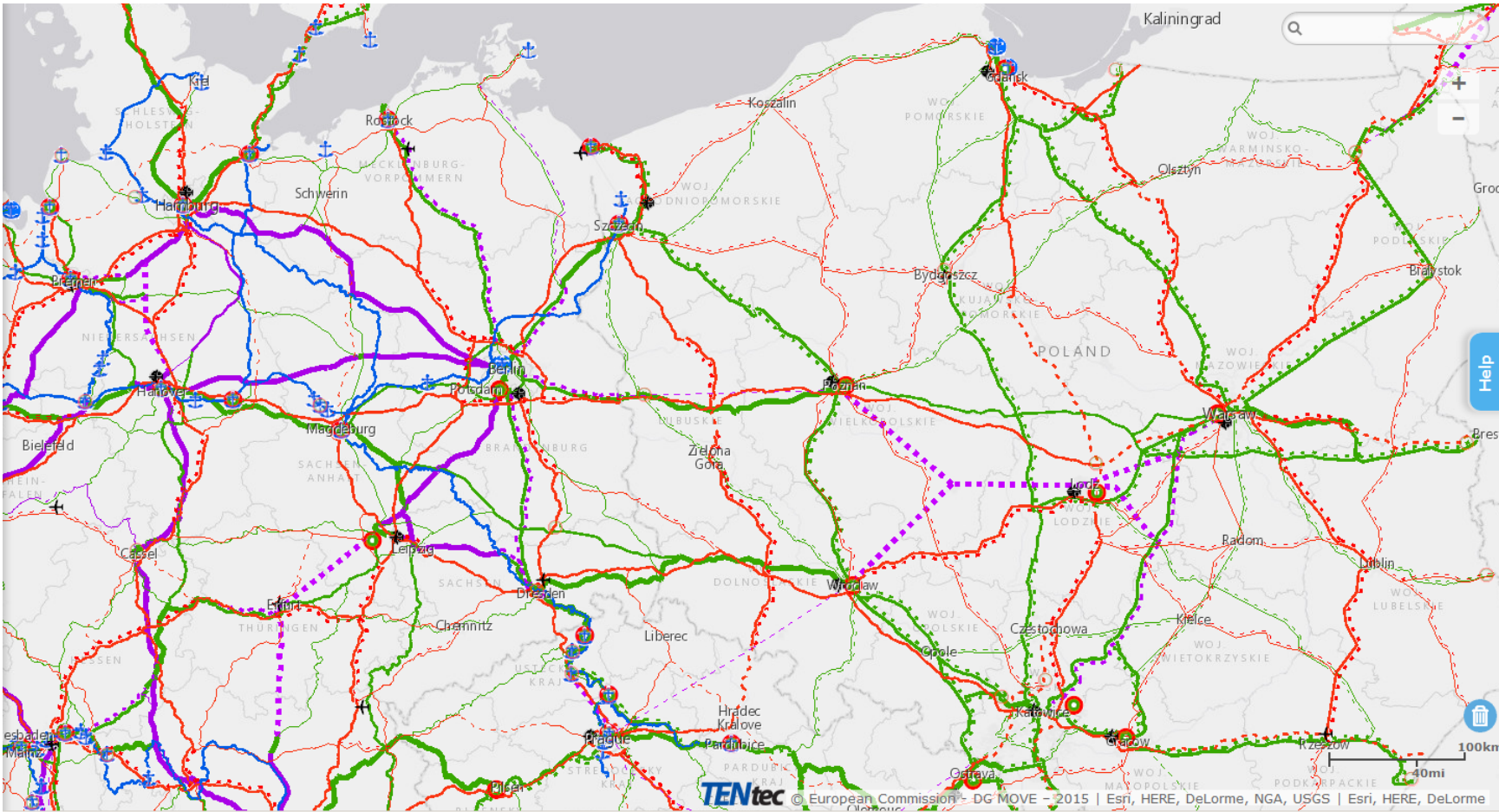
1. Wstęp – Europejska polityka transportowa (TEN-T)

1. Einführung – Europäische Verkehrspolitik (TEN-T)

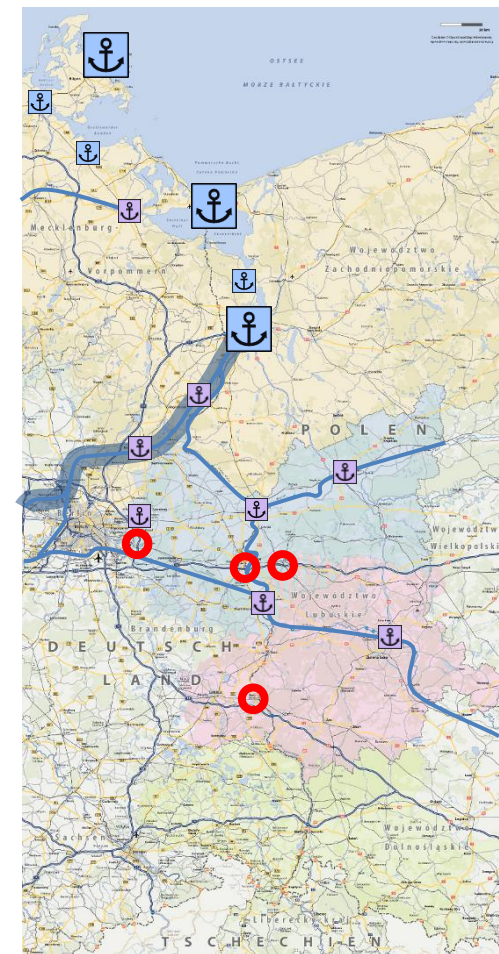
1. Wstęp – Europejska polityka transportowa (TEN-T)

2. Multimodaler Verkehr & Wasserstraßen

2. Transport multimodalny i drogi wodne

- Seehäfen / **porty morskie**:
 - Szczecin-Świnoujście – 20, 7 Mio. t, Sassnitz – 1,3 Mio. t (Umschlag 2014 / **przeładunki w 2014 r.**)
- Binnenhäfen / **porty śródlądowe**:
 - Police, Anklam, Schwedt/Oder, Eberswalde, Kostrzyn, Gorzów Wlkp., Eisenhüttenstadt, Rüdersdorf, Cigacice
- KV-Terminals / **terminale multimodalne**:
 - Rzepin, Frankfurt (Oder), GVZ Freienbrink, LIZ Forst
- Ziele:
 - Verlagerung von Verkehren auf Schiene und Wasserstraße
 - Angebote schaffen, um von der Lage an europäischen Korridoren zu profitieren
- Cele:
 - Przerzucenie przewozów na kolej i drogi wodne
 - Tworzenie ofert pozwalających na czerpanie korzyści z położenia przy korytarzach europejskich

2. Multimodaler Verkehr & Wasserstraßen

2. Transport multimodalny i drogi wodne

2. Multimodaler Verkehr & Wasserstraßen

2. Transport multimodalny i drogi wodne

- **Stettin – Berlin**
 - Ausbau Hohensaaten-Friedrichsthaler Wasserstraße nördlich von Schwedt/Oder
 - Vertiefung Klützer Querfahrt / Fahrrinne Dammscher See
 - Fertigstellung Schiffshebewerk Niederfinow bis 2017
 - Ausbau Havel-Oder-Wasserstraße für Gütermotorschiffe
- **Berlin – Breslau**
 - Schleusen Fürstenwalde (Spree-Oder-Wasserstraße) und Kleinmachnow (Teltowkanal)
 - Instandsetzung hydrotechnischer Bauwerke an der Oder zwischen Malczyce und Mündung Lausitzer Neiße
- **Grenzoder**
 - Stromregelungskonzeption (1,80 m Wassertiefe) / Schwachstellenbeseitigung
- **Warthe – Netze**
 - Gewährleistung der Wasserstraßenklasse II für Warthe (von der Mündung in die Oder bis Fkm 68,2) und Netze (Fkm 176,2 - 226,1)
- **Szczecin – Berlin**
 - modernizacja drogi wodnej Hohensaaten-Friedrichsthal na północ od Schwedt n/O
 - pogłębienie przekopu Klucz-Ustowo / toru żeglugowego na jeziorze Dąbie
 - ukończenie podnośni statków w Niederfinow do 2017 r.,
 - modernizacja Kanału Odra-Hawela z przystosowaniem do barek motorowych
- **Berlin – Wrocław**
 - śluzy w Fürstenwalde (Kanał Odra-Sprewa) i w Kleinmachnow (Teltowkanal)
 - odtworzenie zabudowy hydrotechnicznej na Odrze między Malczycami a ujściem Nysy Łużyckiej
- **Odra graniczna**
 - koncepcja regulacji rzeki (głębokość wody 1,80 m) / likwidacja słabych punktów
- **Warta – Noteć**
 - zapewnienie Warcie (od ujścia do Odry do 68,2 km rzeki) i Noteci (176,2 - 226,1 km rzeki) II klasy żeglowności

2. Multimodaler Verkehr & Wasserstraßen

2. Transport multimodalny i drogi wodne

Aufgaben:

- Sicherung ausreichender Finanzierung für die vorhandenen Wasserstraßen
- Grenzüberschreitender Diskurs über die realistische Nutzung der Oder als Wasserstraße erforderlich
- Erschließung der wassertouristischen Potenziale, Entwicklung von Angeboten und deren Vermarktung

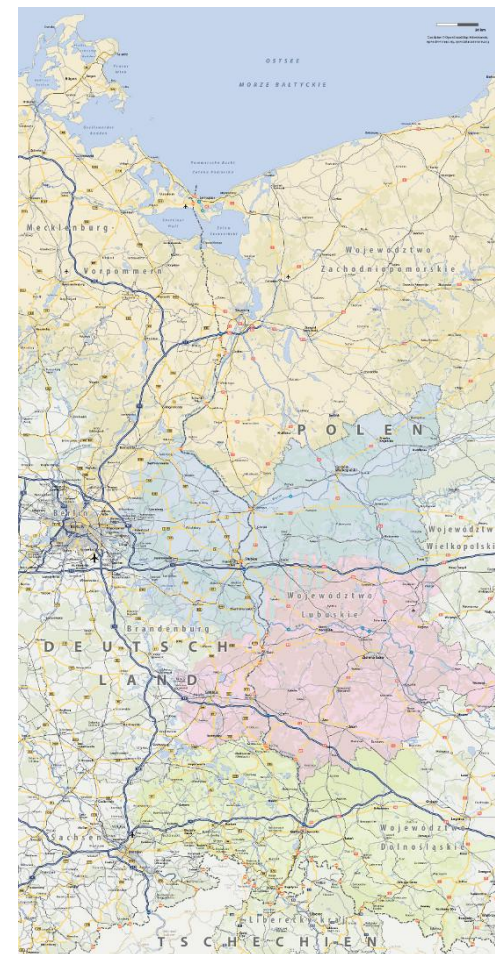
Zadania:

- Zapewnienie dostatecznego finansowania istniejących dróg wodnych
- Potrzeba transgranicznej dyskusji o realistycznym wykorzystaniu Odry jako drogi wodnej
- Uwolnienie potencjałów turystyki wodnej, tworzenie ofert i wprowadzanie ich na rynek

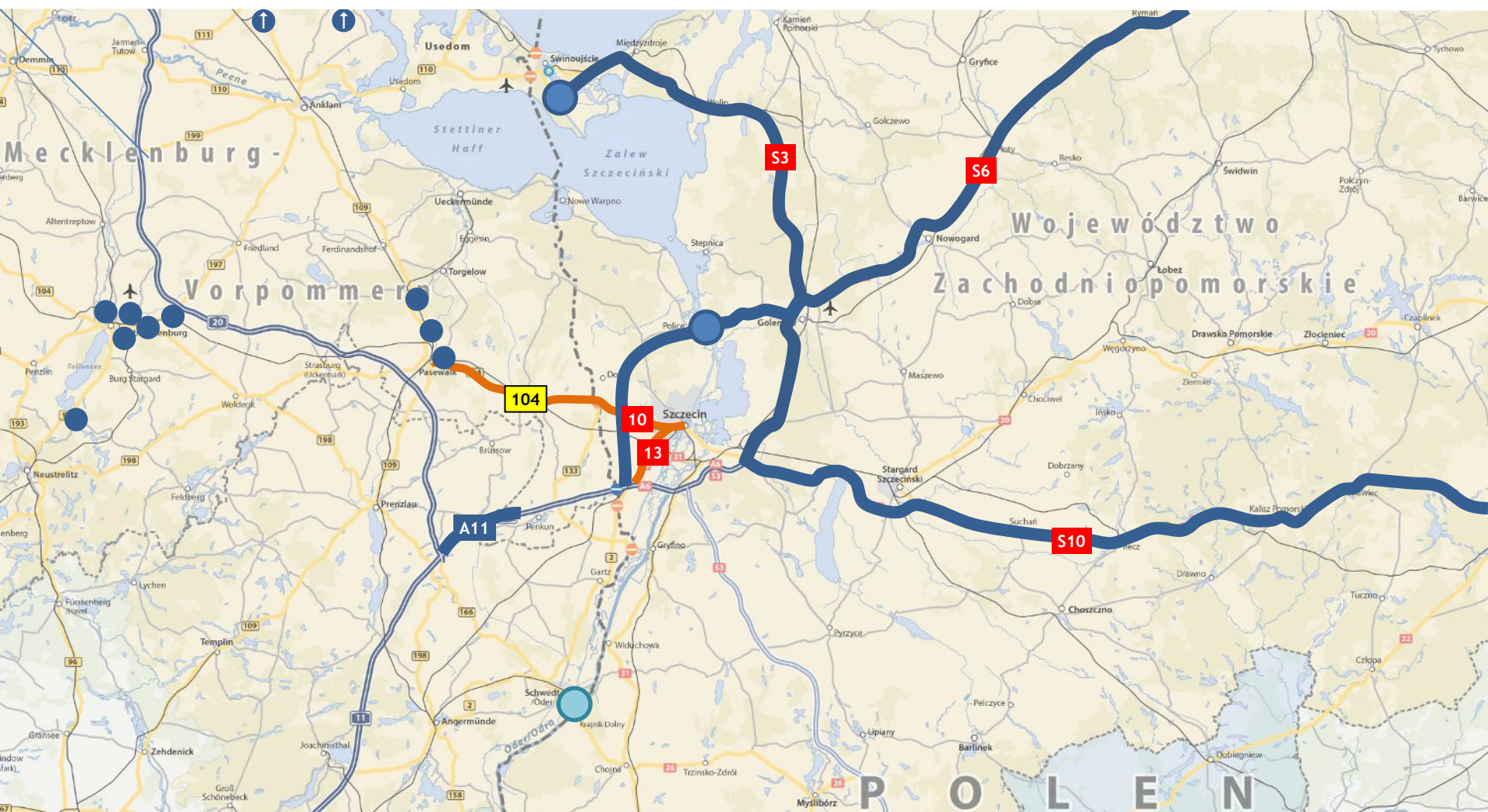
3. Straße

3. Transport drogowy

- Vorstellung der identifizierten Projekte und Vorhaben nach Euroregionen
- Schwerpunkt auf Vorhaben im überregionalen Netz (Autobahnen, Schnellstraßen, Bundesstraßen, Wojewodschaftsstraßen)
- Przedstawienie zidentyfikowanych projektów według euroregionów
- Nacisk na projekty dotyczące sieci ponadregionalnej (autostrady, drogi szybkiego ruchu, drogi federalne, drogi wojewódzkie)

Pomerania / Pomerania

Handlungsbedarf Straße

Potrzeba działań – drogi

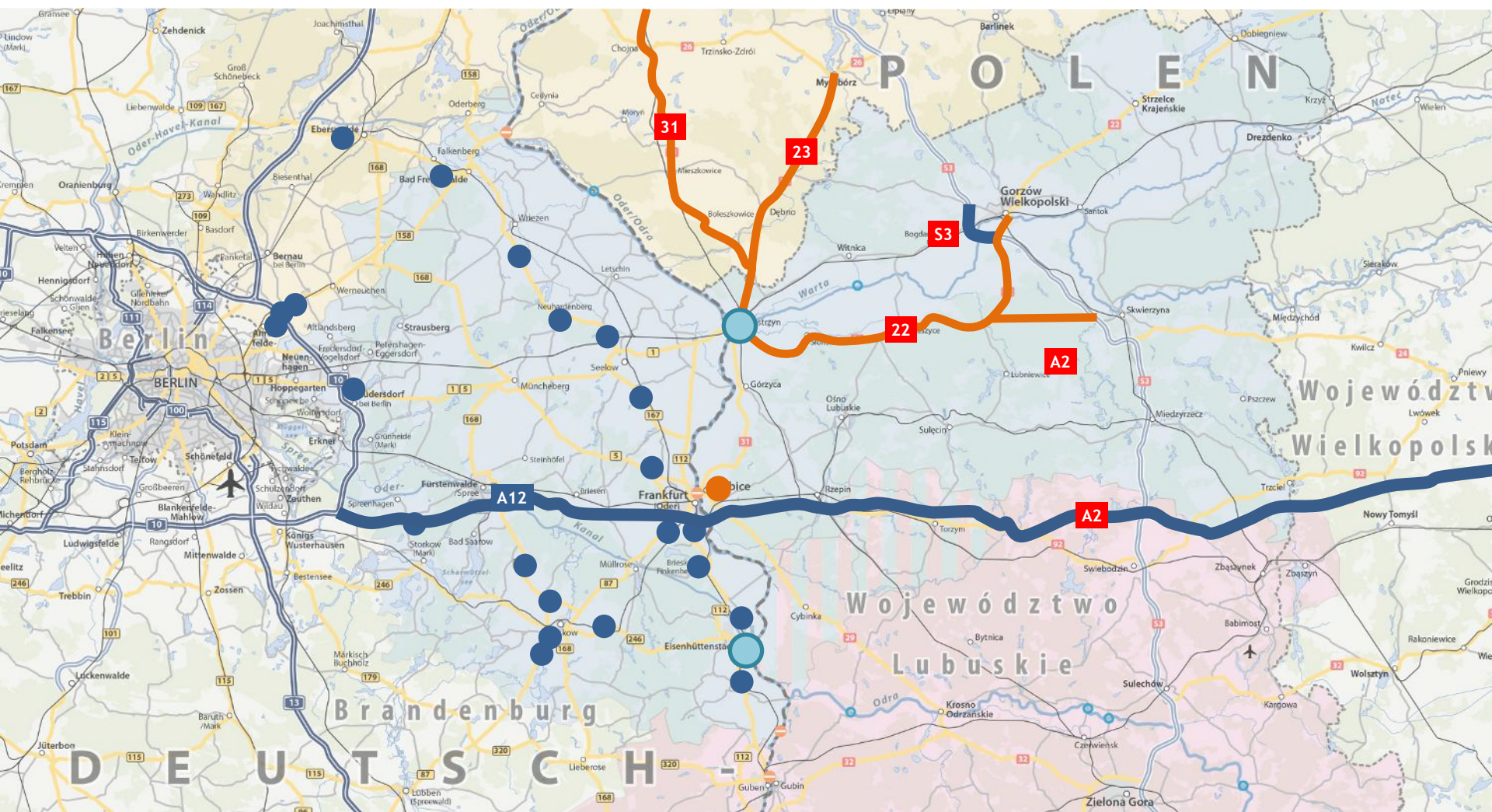
- Anbindung der Stadt Stettin:
 - S6 Stettin-Danzig
 - S10 Stettin-Bromberg
- Erschließung der Stadt-Umland-Region Stettin / Entlastung Stettin:
 - Westumgehung Stettin
 - B109 Greifswald-Anklam-Pasewalk
- Anbindung der Stadt Swinemünde und der Insel Usedom:
 - S3 Stettin-Swinemünde, mit Straßentunnel in Swinemünde
 - Ortsumgehung Wolgast
- Anbindung der Stadt Schwedt/Oder:
 - OU Schwedt/Oder mit Brücke über die Oder → **weitere Untersuchungen erforderlich!**
- Skomunikowanie miasta Szczecina:
 - S6 Szczecin-Gdańsk
 - S10 Szczecin-Bydgoszcz
- Rozwój komunikacyjny aglomeracji szczecińskiej / odciążenie Szczecina:
 - zachodnia obwodnica Szczecina
 - B109 Greifswald-Anklam-Pasewalk
- Skomunikowanie miasta Świnoujścia i wyspy Uznam:
 - S3 Szczecin-Świnoujście, wraz z tunelem drogowym w Świnoujściu
 - obwodnica Wolgast
- Skomunikowanie miasta Schwedt:
 - obwodnica Schwedt nad Odrą z mostem przez Odrę → **konieczność dalszych badań!**

Handlungsbedarf Straße

Potrzeba działań – drogi

- Weitere in Interviews geäußerte Bedarfe:
 - A11 Berlin-Stettin (km 86 – km 90,4)
 - DK10 / B104 Stettin-Pasewalk-Neubrandenburg
 - DK13 Stettin-Rosow
- **Inne potrzeby wyrażone w wywiadach :**
 - **A11 Berlin-Szczecin (km 86 – km 90,4)**
 - **DK10 / B104 Szczecin-Pasewalk-Neubrandenburg**
 - **DK13 Szczecin-Rosówek**

Pro Europa Viadrina / Pro Europa Viadrina

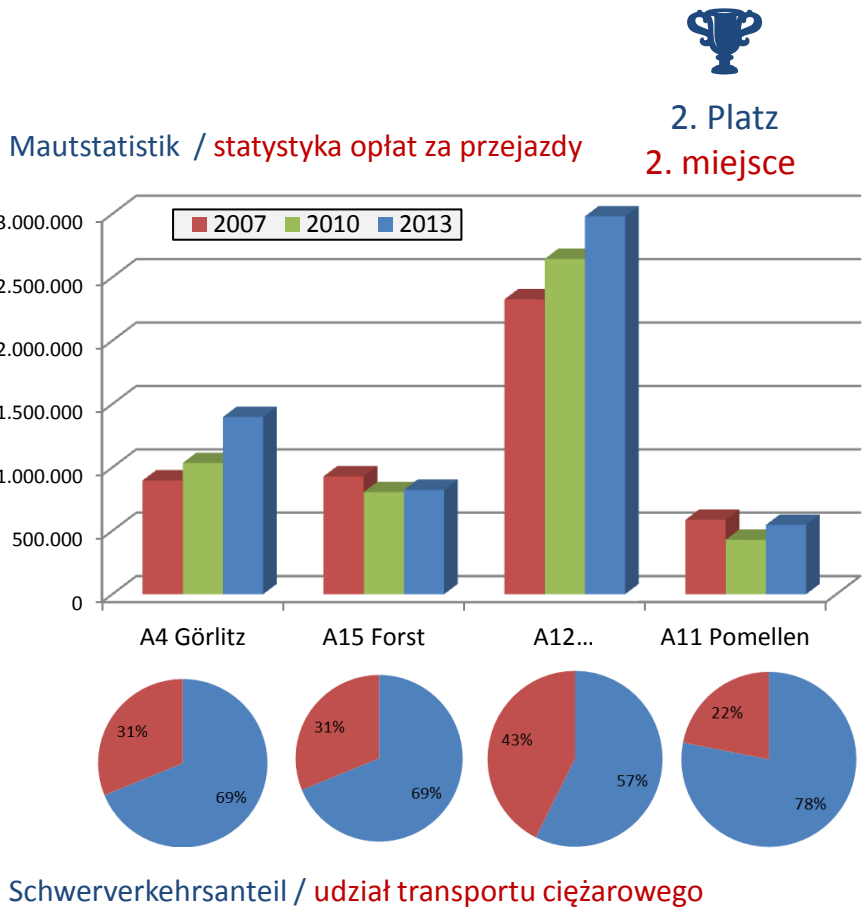

Handlungsbedarf Straße – Schwerlastverkehr

Potrzeba działań – drogi – transport ciężarowy

- Sehr hoher und zunehmender Anteil Schwerverkehr
- Mautumgehungsverkehre
- abgestimmtes Mautkonzept entwickeln, um nachteilige Folgen auf nachgeordneten Straßen zu verringern
- **Bardzo wysoki i rosnący udział transportu ciężarowego**
- **Dodatkowe obciążenie przez ruch pojazdów unikających opłat drogowych**
- **naależy opracować skoordynowaną koncepcję opłat za korzystanie z dróg, aby uniknąć niekorzystnych konsekwencji na drogach o mniejszym znaczeniu**

Handlungsbedarf Straße

Potrzeba działań – drogi

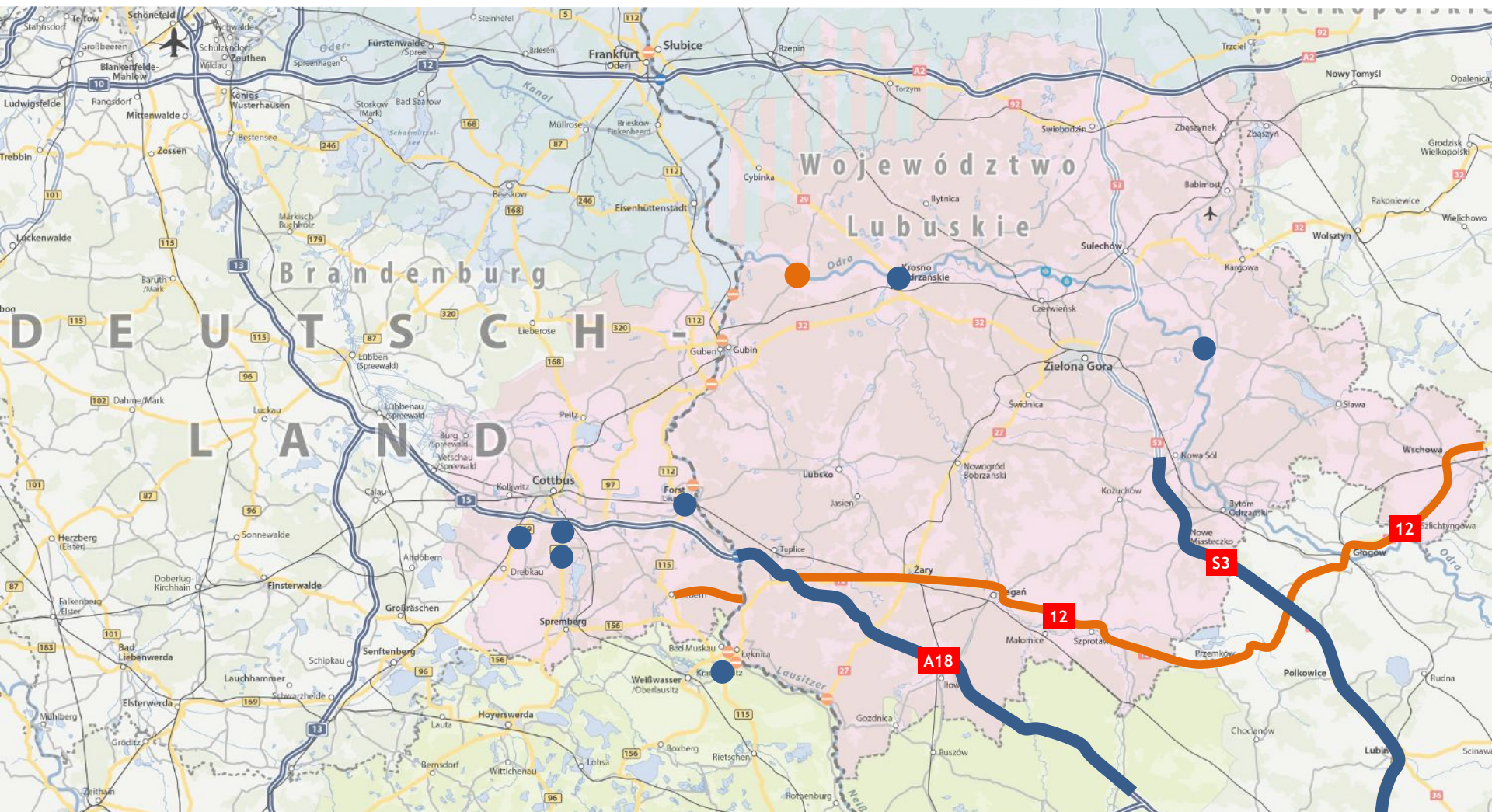
- Ausbau der A12 Dreieck Spreeau-Frankfurt (Oder), Bau zusätzlicher Anschlussstellen entlang der A2
- Entlastung Gorzów Wlkp.
 - Bau der zweiten Fahrbahn der Ortsumgehung
- Anbindung der Industriestandorte in Eisenhüttenstadt & Kostrzyn:
 - Oder-Lausitz-Straße (im gesamten Verlauf)
 - Ortsumgehung Kostrzyn mit Brücke über die Oder und Brücke bei Eisenhüttenstadt
➔ **weitere Untersuchungen erforderlich!**
- Entlastung Frankfurt (Oder) – Słubice
 - Ortsumgehung Frankfurt (Oder), 3. BA
- Frankfurt (Oder) – Leipzig
 - Bau von Ortsumgehungen
- **Rozbudowa A12 / węzeł Spreeau-Frankfurt nad Odrą, budowa dodatkowych węzłów wzdłuż A2**
- **Odciążenie Gorzowa Wlkp.**
 - **budowa II jezdni obwodnicy**
- **Skomunikowanie ośrodków przemysłowych Eisenhüttenstadt i Kostrzyn:**
 - **droga Odra-Łużyce (na całym przebiegu)**
 - **obwodnica Kostrzyna z mostem przez Odrę i most w okolicach Eisenhüttenstadt ➔ konieczność dalszych badań!**
- **Odciążenie Frankfurtu n/O – Słubic**
 - **obwodnica Frankfurtu nad Odrą, 3. etap**
- **Frankfurt n/O – Lipsk:**
 - **budowa obwodnic**

Handlungsbedarf Straße

Potrzeba działań – drogi

- Weitere in Interviews geäußerte Bedarfe:
 - DK22 Kostrzyn – Gorzów Wlkp.
 - DK23/31 Kostrzyn – Stettin
 - OU Słubice
 - B167 (vor allem im Abschnitt von Seelow zur A12)
- Aktuell läuft Sammlung weiterer Bedarfe über Fragebogen
- **Inne potrzeby wyrażone w wywiadach:**
 - **DK22 Kostrzyn – Gorzów Wlkp.**
 - **DK23/31 Kostrzyn – Szczecin**
 - **obwodnica Słubic**
 - **B167 (przede wszystkim na odcinku od Seelow do A12)**
- **Obecnie trwa zbieranie innych potrzeb drogą ankiet**

Spree-Neisse-Bober / Sprewa-Nysa-Bóbr

Handlungsbedarf Straße

Potrzeba działań – drogi

- Anbindung der Stadt Zielona Góra und Umland:
 - S3 nach Legnica
 - Ortsumgehung Krosno Odrzańskie, Brückenneubau Milsko
- Anbindung der Stadt Cottbus:
 - Oder-Lausitz-Straße (im gesamten Verlauf)
 - A18 Olszyna-Golnice, südliche Fahrbahn
 - B97 Ortsumgehung Cottbus, 3. BA
 - B169 Cottbus – Senftenberg, Ortsumgehungen
- Weitere in Interviews geäußerte Bedarfe:
 - Ausbau DK12
 - Brückenneubau Połęczko
 - K 7101 von Döbern und Anbindung an das Brückenbauwerk Zelz
- Skomunikowanie miasta Zielonej Góry i okolic:
 - S3 w kierunku Legnicy
 - obwodnica Krosna Odrzańskiego, budowa mostu w Milsku
- Skomunikowanie miasta Cottbus:
 - droga Odra-Łużyce (na całym przebiegu)
 - A18 Olszyna-Golnice, jezdnia południowa
 - B97 obwodnica Cottbus, 3. etap
 - B169 Cottbus – Senftenberg, obwodnice
- Inne potrzeby wyrażone w wywiadach:
 - rozbudowa DK12
 - budowa mostu w Połęczku
 - K 7101 z Döbern i skomunikowanie z mostem Zelz-Siedlec

Neisse-Nisa-Nysa / Neisse-Nisa-Nysa

Handlungsbedarf Straße

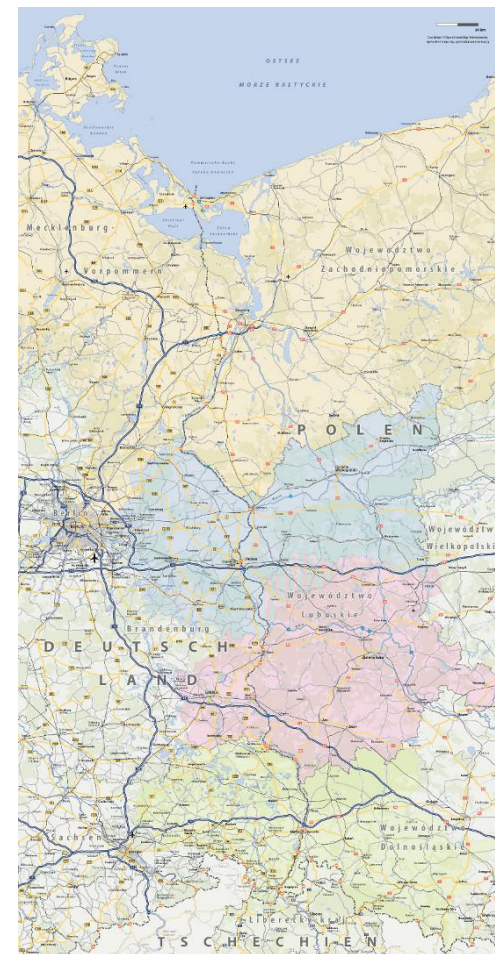
Potrzeba działań – drogi

- A18 Olszyna-Golnice, südliche Fahrbahn
- Görlitz – Bad Muskau:
 - B115 Ortsumgehung Krauschwitz
- Zgorzelec – Jelenia Góra – S3:
 - DK3/30 Fertigstellung Südumgehung Jelenia Góra
- Weitere in Interviews geäußerte Bedarfe:
 - Fertigstellung B178n
 - Bau einer Straßenbrücke im Raum Deschka – Pieńsk
- A18 Olszyna-Golnice, jezdnia południowa
- Görlitz – Bad Muskau:
 - B115 obwodnica Krauschwitz
- Zgorzelec – Jelenia Góra – S3:
 - DK3/30 ukończenie południowej obwodnicy Jeleniej Góry
- Inne potrzeby wyrażone w wywiadach:
 - B178n, zakończenie rozbudowy
 - budowa mostu w rejonie Deschka – Pieńsk

4. Schiene

4. Transport kolejowy

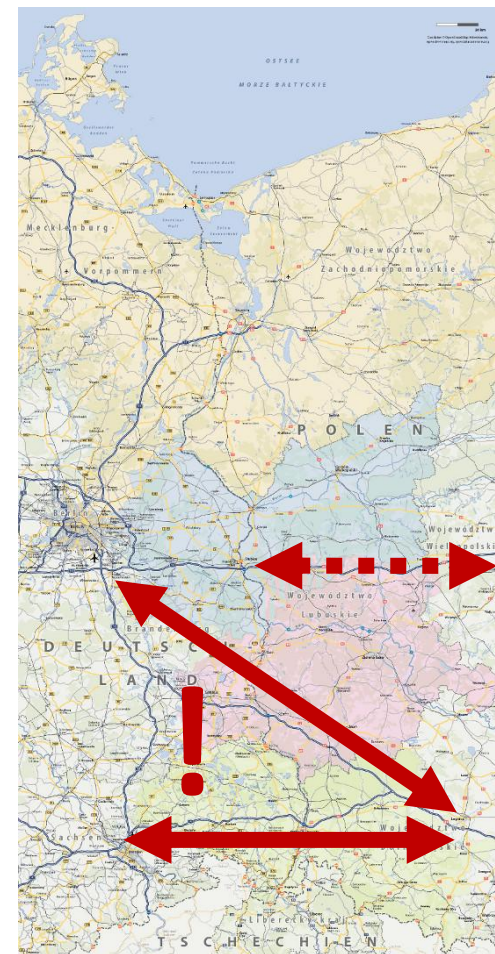
- Vorstellung der identifizierten Projekte und Vorhaben nach Euroregionen
- Schwerpunkt auf grenzüberschreitenden Vorhaben, da diese intensive und detaillierte Abstimmungen erfordern
- Przedstawienie zidentyfikowanych projektów według euroregionów
- Nacisk na projekty transgraniczne, ze względu na potrzebę intensywnych i szczegółowych uzgodnień

Bewertung der aktuellen Situation

Ocena stanu obecnego

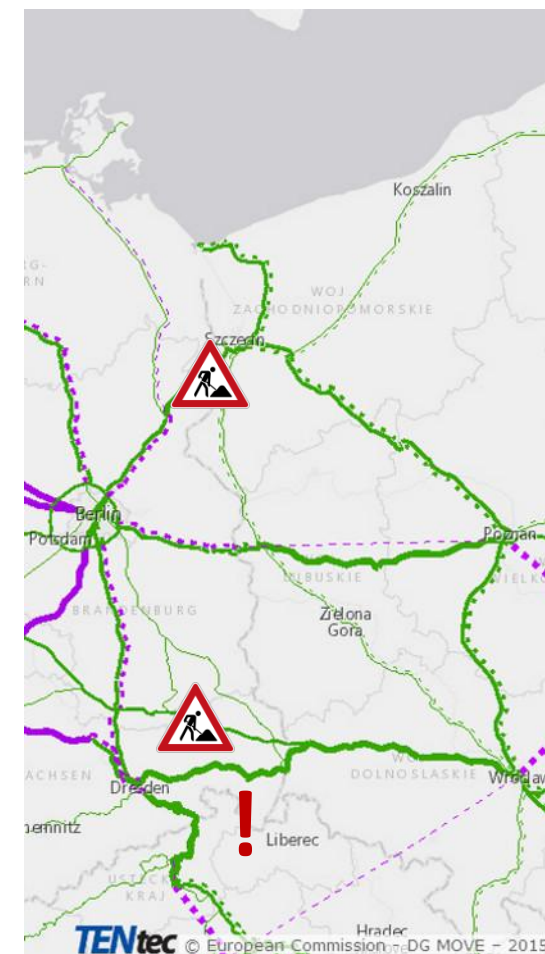
- Angebot im Bahnverkehr entwickelt sich nicht so wie erhofft, viele negative Entwicklungen:
 - Einstellung EC Wawel, Fernverkehr nur noch auf der Achse Berlin-Posen
 - Einstellung der Direktzüge Dresden-Breslau
- Robuste, nachhaltige Lösungen sind mehr denn je gefragt
- **Oferta komunikacji kolejowej nie rozwija się zgodnie z oczekiwaniami, obecnie wiele negatywnych zmian:**
 - likwidacja EC Wawel, komunikacja dalekobieżna tylko na osi Berlin-Poznań
 - likwidacja bezpośrednich połączeń Drezno-Wrocław
- **Pożądane są trwałe i odporne na przeciwności rozwiązania**

Entwicklung des Kernnetzes bis 2020/22

Rozwój sieci bazowej do 2020/22

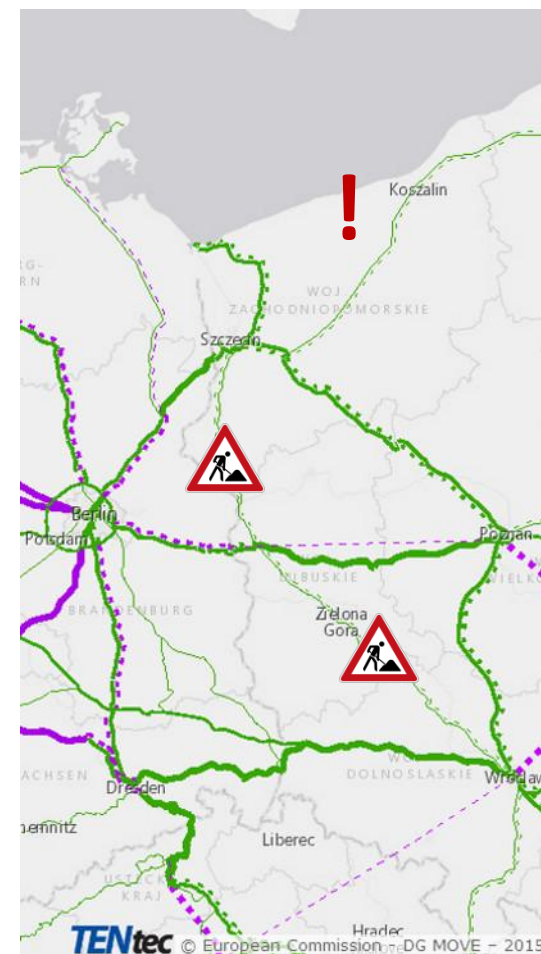
- Lücken werden bis 2020/22 nur teilweise geschlossen (Berlin-Stettin, Knappenrode-Horka)
→ **Elektrifizierung Dresden-Görlitz braucht dringend eine klare Perspektive!**
- Güterverkehr wichtig für Investitionen, Personenverkehr allein liefert keine ausreichenden Argumente!
- **Luki zostaną tylko częściowo usunięte do roku 2020/22 (Berlin-Szczecin, Knappenrode-Horka)
→ należy pilnie wyjaśnić dalszych perspektyw elektryfikacji odcinka Drezno-Görlitz!**
- **Transport towarowy jest kluczem do pozyskania inwestycji, sama komunikacja pasażerska nie dostarcza wystarczających argumentów!**

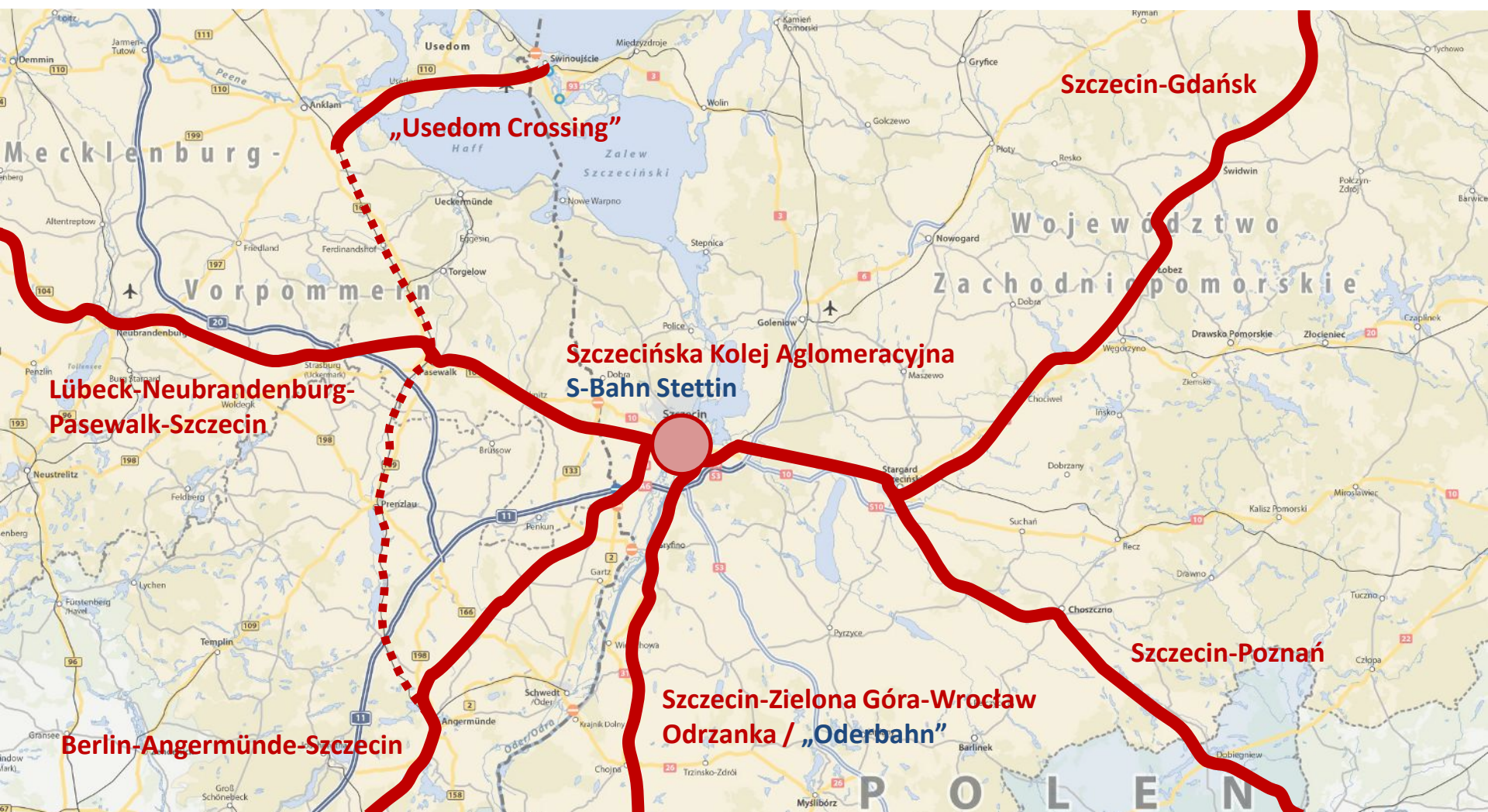
Entwicklung des Ergänzungsnetzes bis 2020/22

Rozwój sieci uzupełniającej 2020/22

- „Oderbahn” Stettin-Breslau wichtigste Investition, ansonsten fehlen verlässliche Perspektiven → **verstärkte Aufmerksamkeit erforderlich!**
- Keine unmittelbar grenzüberschreitenden Verbindungen, nationale Akteure sind gefragt
- Odrzanka Szczecin-Wrocław najwazniejszą inwestycją, brak pewnych perspektyw dla dalszych połączeń → **konieczne poświęcenie większej uwagi!**
- Brak bezpośrednich połączeń transgranicznych, konieczne działania podmiotów krajowych

Pomerania / Pomerania

Berlin-Angermünde-Stettin

Berlin-Angermünde-Szczecin

- Ausbau und Elektrifizierung bis 2020
 - Strecke bleibt allerdings zunächst eingleisig, daher ausreichende Anzahl an Kreuzungsstellen wichtig
 - ausreichende Kapazität für den Güter- und Personenverkehr
 - flexible Fahrplangestaltung im Regional- und Fernverkehr
 - Aktuell: Dammsanierung bei Passow erforderlich
-
- Modernizacja i elektryfikacja do 2020 r.
 - Odcinek pozostanie na razie jednotorowy, dlatego ważna będzie wystarczająca ilość mijanek
 - moce przewozowe wystarczające do obsługi ruchu towarowego i pasażerskiego
 - elastyczne planowanie rozkładów jazdy w ruchu regionalnym i dalekobieżnym
 - Aktualna sprawa: konieczna odnowa nasypu kolejowego w okolicach Passow

Berlin-Angermünde-Stettin

Berlin-Angermünde-Szczecin

- Auch der Abschnitt Berlin-Angermünde muss für 160 km/h ausgebaut werden → nicht Bestandteil des deutsch-polnischen Abkommens!
- Herausforderungen: Beschaffung von Fahrzeugen für beide Stromsysteme, Koordination des Zugangebots im Abschnitt Berlin-Angermünde
- Również linia Berlin-Angermünde musi zostać zmodernizowana i dostosowana do prędkości 160 km/h → nie jest to element umowy polsko-niemieckiej!
- Wyzwania: zakup taboru dwusystemowego (dwa systemy zasilania), koordynacja oferty pociągów na odcinku Berlin-Angermünde

Lübeck-Pasewalk-Stettin

Lubeka-Pasewalk-Szczecin

- Fortschritte vor allem im Bereich Barrierefreiheit (neue Fahrzeuge, Umbau von Bahnhöfen)
- Weitere Qualifizierung dieser überregionalen Verbindung wichtig, deutliche Fahrzeitverkürzungen sind zunächst aber nicht zu erwarten
- Postępy przede wszystkim w dziedzinie likwidacji barier (nowy tabor, przebudowa dworców)
- Ważna jest dalsza poprawa jakości tego pondregionalnego połączenia, na razie nie należy jednak oczekiwać wyraźnego skrócenia czasu przejazdu

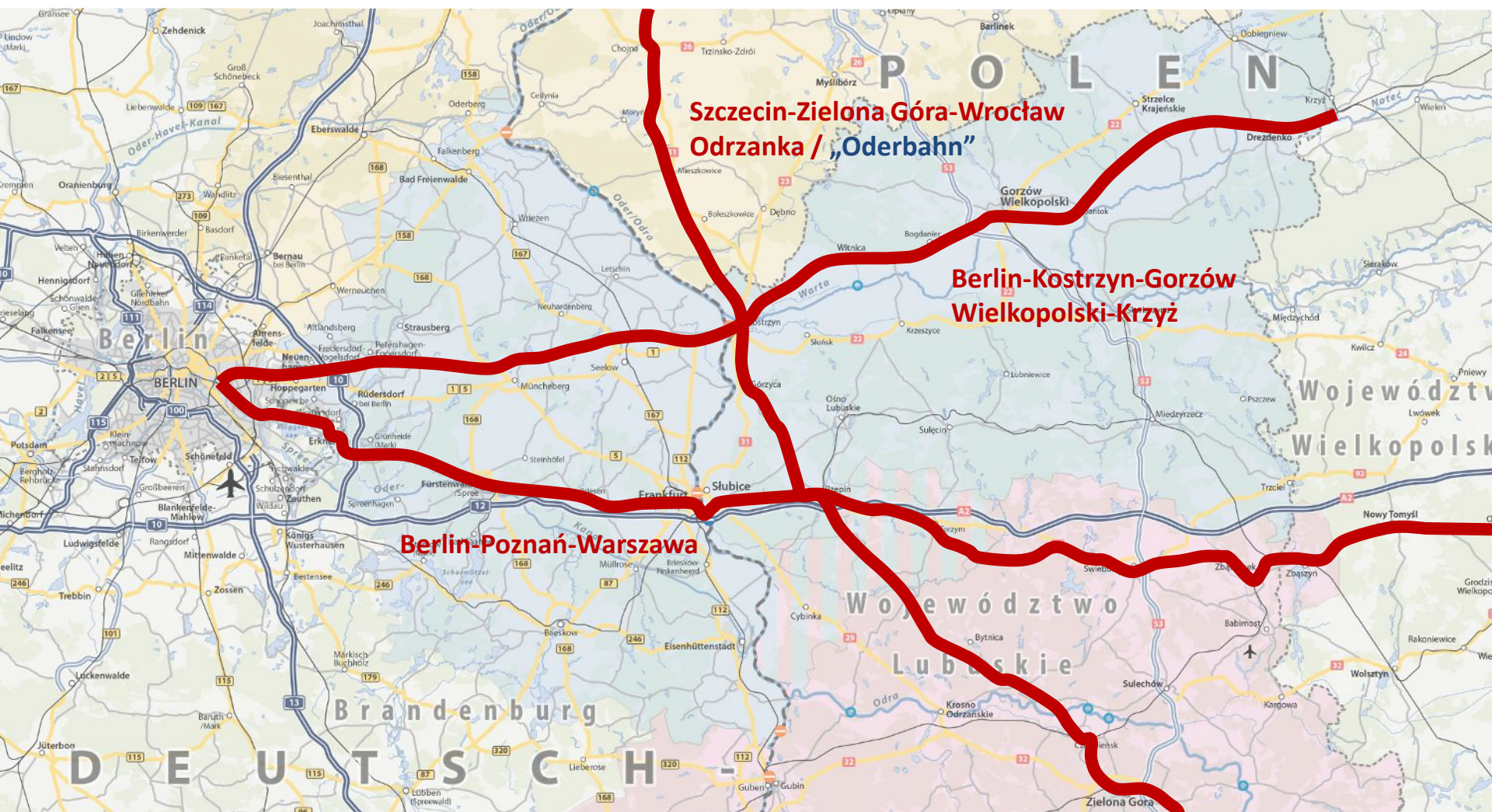

„Usedom Crossing“

„Usedom Crossing“

- Verbesserung der Erreichbarkeit von Swinemünde für den Fern- und Güterverkehr ➔ strategisches Projekt, starkes regionales Interesse
- Bewertung im Rahmen des Bundesverkehrswegeplans 2015 entscheidet über die weitere Perspektive der Umsetzung
- **Poprawa dostępności Świnoujścia dla ruchu dalekobieżnego i towarowego ➔ projekt strategiczny, silne zainteresowanie regionalne**
- **Ocena w ramach federalnego planu szlaków komunikacyjnych na 2015 rok zdecyduje o dalszej perspektywie realizacji**

Pro Europa Viadrina / Pro Europa Viadrina

Berlin-Posen-Warschau

Berlin-Poznań-Warszawa

- Verkehrliche Hauptachse mit wichtigen Funktionen für die regionale Erschließung
- Entwicklung von Perspektiven für höhere Qualitäten (Hochgeschwindigkeitsverkehr) und mehr Kapazitäten im Personen- und Güterverkehr erforderlich
- Główna oś transportowa o ważnych funkcjach związanych z dostępnością regionów
- Konieczne tworzenie perspektyw podniesienia jakości (kolej wysokich prędkości) oraz zwiększenia przepustowości w ruchu pasażerskim i towarowym

Berlin-Posen-Warschau

Berlin-Poznań-Warszawa

- Zielstellungen:
 - Taktverdichtung der Fernzüge (2-Stunden-Takt)
 - bessere Verknüpfung von Fern- und Regionalzügen (Fahrpläne & Tickets), abgestimmte Angebote
- Potenziell große Bedeutung für die Verlagerung von Verkehr von der Straße auf die Schiene!
- Cele:
 - zwiększenie częstotliwości kursowania pociągów dalekobieżnych (co 2 godziny)
 - lepsza koordynacja pociągów dalekobieżnych i regionalnych (rozkłady jazdy i bilety), skoordynowanie ofert
- Potencjalnie duże znaczenie dla przerzucania przewozów z dróg na tory kolejowe!

Berlin-Gorzów Wielkopolski-Krzyż

Berlin-Gorzów Wielkopolski-Krzyż

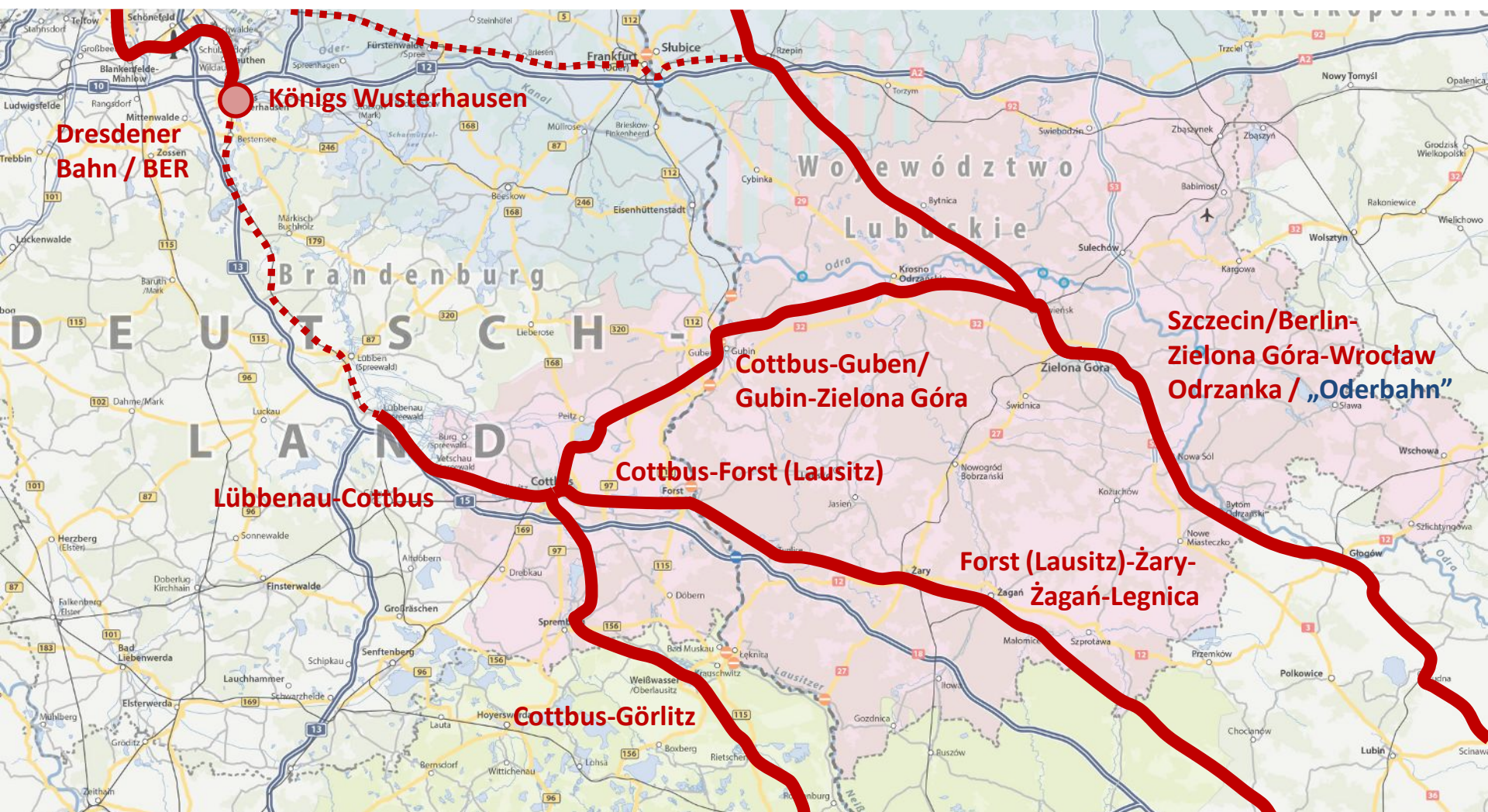
- Drängende Herausforderungen: direkte Züge zwischen Berlin und Gorzów Wielkopolski, höhere Kapazitäten im Zulauf auf Berlin
- Barrieren: Zulassung und Kompatibilität von Fahrzeugen, Finanzierung zusätzlicher Angebote vor allem im polnischen Abschnitt
- **Pilne wyzwania: bezpośrednie pociągi między Berlinem a Gorzowem Wielkopolskim, zwiększenie przepustowości na odcinku wlotowym do Berlina**
- **Bariery: homologacja i kompatybilność taboru, finansowanie dodatkowych ofert, przede wszystkim na odcinku polskim**

Berlin-Gorzów Wielkopolski-Krzyż

Berlin-Gorzów Wielkopolski-Krzyż

- Infrastruktur wird schrittweise ausgebaut und modernisiert, sehr gute Anbindung an den Flughafen BER vorgesehen
- Elektrifizierung und (zweigleisiger) Ausbau Berlin-Kostrzyn-Krzyż hängen von der zukünftigen Bedeutung für den Güterverkehr ab
- Stopniowa rozbudowa i modernizacja infrastruktury, przewidziane bardzo dobre skomunikowanie z portem lotniczym BER w Berlinie
- Elektryfikacja i rozbudowa (drugi tor) odcinka Berlin-Kostrzyn-Krzyż zależą od jego przyszłego znaczenia dla transportu towarowego

Spree-Neisse-Bober / Sprewa-Nysa-Bóbr

Berlin-Breslau

Berlin-Wrocław

- Bausteine für den Wiederaufbau eines Angebots im Fernverkehr:
 - „Kulturzug“ zur ESK 2016, außerdem Fernbus
 - Berlin-Cottbus-Hoyerswerda-Breslau (ab 2018/19)
 - Berlin-Zielona Góra-Breslau (nach Sanierung der Oderbahn)
 - Berlin-Cottbus-Forst (Lausitz)-Breslau (langfristig)
- Elementy odbudowy oferty komunikacji dalekobieżnej:
 - „Pociąg do Kultury“ na ESK 2016, ponadto autobus dalekobieżny
 - Berlin-Cottbus-Hoyerswerda-Wrocław (od 2018/19 r.)
 - Berlin-Zielona Góra-Wrocław (po modernizacji Odrzanki)
 - Berlin-Cottbus-Forst (Lausitz)-Wrocław (długofalowo)

Berlin-Cottbus-Breslau

Berlin-Chociebuż-Wrocław

- Ausbau der „Niederschlesischen Magistrale“ für den Güter- und Personenverkehr
- Bau der „Dresdener Bahn“ und Ausbau des Knotens Königs Wusterhausen (Anbindung BER)
- zweites Gleis Lübbenau-Cottbus, Elektrifizierung Cottbus-Görlitz
- Modernizacja połączenia Knappenrode-Horka-Węgliniec z przystosowaniem do ruchu towarowego i pasażerskiego
- Budowa bezpośredniego połączenia Südkreuz-BER w Berlinie i rozbudowa węzła Königs Wusterhausen
- Budowa drugiego toru na odcinku Lübbenau-Cottbus, elektryfikacja odcinka Cottbus-Görlitz

Berlin-Zielona Góra-Breslau

Berlin-Zielona Góra-Wrocław

- Sanierung der „Oderbahn“ Rzepin-Zielona Góra-Breslau, einschließlich der Strecke Rudna-Lubin-Legnica (zusätzliche Nachfrage!)
- 2-3 Zugpaare möglich, die teils über Zielona Góra und teils über Cottbus verkehren → **Die Region muss unbedingt mit einer Stimme sprechen!**
- Modernizacja Odrzanki Rzepin-Zielona Góra-Wrocław, łącznie z odcinkiem Rudna-Lubin-Legnica (dodatkowy popyt!)
- Możliwe 2-3 pary pociągów, kursujące częściowo przez Zieloną Górę, a częściowo przez Cottbus → **Region musi koniecznie mówić jednym głosem!**

Berlin-Cottbus-Žagań-Breslau

Berlin-Chociebuż-Žagań-Wrocław

- Bislang keine abgestimmte Strategie für die Sanierung der Strecke Forst (Lausitz)-Legnica → **Einigung zwischen Lubuskie und Niederschlesien dringend erforderlich!**
- Elektrifizierung Cottbus-Forst (Lausitz) wichtig für den Güterverkehr
- **Dotychczas brak skoordynowanej strategii modernizacji odcinka Forst (Lausitz)-Legnica → pilnie potrzebne porozumienie między Lubuskiem a Dolnośląskiem!**
- Elektryfikacja odcinka Cottbus-Forst (Lausitz) ważna dla ruchu towarowego

Cottbus-Zielona Góra

Chociebuż-Zielona Góra

- Modernisierung der Strecke Czerwieńsk-Guben ermöglicht Wiederaufnahme des Personenverkehrs
 - Direktverbindungen erfordern zusätzliche finanzielle Mittel von deutscher Seite
 - Regionalbus kann weitere Potenziale erschließen
-
- **Modernizacja odcinka Czerwieńsk-Guben umożliwia przywrócenie ruchu pasażerskiego**
 - **Połączenia bezpośrednie wymagają dodatkowych środków finansowych ze strony niemieckiej**
 - **Połączenie autobusowe może uwolnić dalsze potencjały**

Neisse-Nisa-Nysa / Neisse-Nisa-Nysa

Dresden-Görlitz/Zgorzelec-Breslau

Drezno-Görlitz/Zgorzelec-Wrocław

- Absolut vordringlich: **Zugang der polnischen Fahrzeuge zum Bahnhof Görlitz** → Erteilung einer Ausnahmegenehmigung ist notwendig und eingeleitet
- Weiterhin großes Interesse an möglichst direkten Verbindungen zwischen Dresden und Breslau
- **Najpilniejsza sprawa: dostęp polskiego taboru do dworca w Görlitz** → udzielenie zezwolenia wyjątkowego jest konieczne i zostało zainicjowane
- **Wciąż duże zainteresowanie bezpośrednimi połączeniami między Dreznem i Wrocławiem**

Dresden-Görlitz/Zgorzelec-Breslau

Drezno-Görlitz/Zgorzelec-Wrocław

- kurzfristiges Ziel: Elektrifizierung Węgliniec-Zgorzelec-Görlitz, mit Schnittstelle der Stromsysteme im Bahnhof Görlitz
- mittelfristiges Ziel: Elektrifizierung Dresden-Görlitz
- Elektrifizierung Zgorzelec-Lubań verbessert den Zugang ins Riesengebirge
- **Cel krótkookresowy: elektryfikacja odcinka Węgliniec-Zgorzelec-Görlitz, ze zmianą systemów zasilania na dworcu w Görlitz**
- **Cel średniookresowy: elektryfikacja odcinka Drezno-Görlitz**
- **Elektryfikacja odcinka Zgorzelec-Lubań poprawi dostęp do Karkonoszy**

Dresden-Zittau-Liberec

Drezno-Żytawa-Liberec

- Direkte Verbindung zwischen Dresden und Liberec, sehr gutes Angebot
- Sanierung des Korridorabschnitts auf polnischem Staatsgebiet dringend erforderlich, Verhandlungen gestalten sich offenbar schwierig → **beständiger Druck erforderlich!**
- Bezpośrednie połączenie między Dreznem a Libercem, bardzo dobra oferta
- Modernizacja odcinka przecinającego terytorium Polski pilnie potrzebna, negocjacje mają najwyraźniej trudny przebieg → **potrzebny stały nacisk!**

5. Grenzüberschreitender ÖPNV

5. Transgraniczny transport publiczny

- Unterschiede in den rechtlichen, administrativen und finanziellen Rahmenbedingungen verursachen vergleichsweise hohe Kosten
- geringere Nachfrage verursacht zugleich niedrigere Einnahmen, dazu kommt eine ungünstige Struktur der Nachfrage (ausgeprägte Verkehrsspitzen)
- Różnice pod względem prawnych, administracyjnych i finansowych warunków ramowych powodują stosunkowo wysokie koszty
- Niższy popyt powoduje zarazem niższe przychody, dochodzi do tego niekorzystna struktura popytu (nierównomierny rozkład w czasie)

Finanzierung

Finansowanie

- Problem: parallele Fern- und Regionalverkehre mit unterschiedlicher Finanzierung
- **Mut zu neuen Lösungen**, z.B. durch gemeinsame Fonds für eine langfristig gesicherte Finanzierung von zeitgemäßen grenzüberschreitenden Bahnverkehren, die konkurrenzfähig sind
- Problem: równoległy ruch dalekobieżny i regionalny z odmiennymi źródłami finansowania
- **Należy sięgać po nowe rozwiązania**, np. przez wspólne fundusze zapewniające wieloletnie finansowanie konkurencyjnej, odpowiadającej duchowi czasu komunikacji kolejowej

Tickets & Tarife

Bilety i taryfy

- ÖPNV ist wichtig für die Daseinsvorsorge, es gibt aber unterschiedliche Aufgabenträgerstrukturen
- Tickets für den Grenzraum ebenso wichtig wie Tickets zwischen den größeren Zentren
- Neue Angebote für Jugendliche, Auszubildende und Studierende bieten besondere Chancen!
- Transport publiczny jest ważny dla zaspokojenia podstawowych potrzeb mieszkańców, istnieją jednak odmienne struktury organizacyjne
- Bilety dla pogranicza są równie ważne jak bilety na połączenia pomiędzy większymi ośrodkami
- Nowe oferty dla młodzieży, uczniów i studentów niosą ze sobą szczególne szanse!

Regionaler Busverkehr

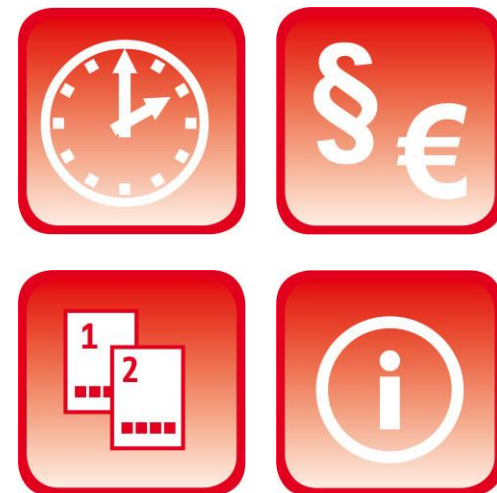
Regionalny transport autobusowy

- Zuständigkeit überwiegend auf der Ebene der Kreise und Kommunen, regionale Busverkehre werden in Polen bisher in eigenwirtschaftlicher Regie erbracht
- Ab 01.01.2017 gelten neue Regeln in Polen, die Ausgleichszahlungen für gesetzliche Ermäßigungen nur auf Grundlage von Verkehrsverträgen erlauben
- Kompetencja przeważnie na szczeblu powiatów i gmin, transport autobusowy jest dotychczas realizowany w Polsce na zasadach komercyjnych
- Od 01.01.2017 obowiązują w Polsce nowe reguły, zezwalające na rekompensaty za ustawowe zniżki tylko na podstawie umów o przewozy

Potenziale der Zusammenarbeit

Potencjały współpracy

- Gemeinsames Interesse: Aufwand für Ausgaben „optimieren“ (z. B. durch optimierte Fahrplangestaltung)
- Erstellung von Euroregionalen Nahverkehrsplänen (aufeinander abgestimmte Planungen auf der Basis der jeweiligen regionalen Verkehrspläne)
- Wspólny interes: „optymalizacja“ nakładów na wydatki (np. zoptymalizowanie planowania rozkładów jazdy)
- Tworzenie euroregionalnych planów transportowych (skoordynowanych na podstawie zapisów regionalnych planów transportowych)

Potenziale der Zusammenarbeit

Potencjały współpracy

- Entwicklung von gemeinsamen Dachmarken für den ÖPNV in den Euroregionen:
 - gemeinsamer grenzübergreifender Tarif
 - abgestimmte Angebote
 - gemeinsames Marketing und gemeinsame Fahrgastinformation
 - Integration in touristische Angebote
- Tworzenie wspólnych marek transportu publicznego w euroregionach:
 - wspólna taryfa transgraniczna
 - skoordynowana oferta
 - wspólny marketing i wspólna informacja dla podróżnych
 - włączenie do ofert turystycznych

Handlungsansätze Busverkehr

Założenia działań – transport autobusowy

- Pomerania: Stadt-Umland-Region Stettin
 - Pro Europa Viadrina: Buslinie 983, Regionalbus Gorzów Wielkopolski-Frankfurt (Oder)
 - Spree-Neisse-Bober: Regionalbus Cottbus-Zielona Góra, Europäischer Parkverbund Lausitz
 - Neisse: Linie P als Stadtbuss, touristische Verkehre
-
- Pomerania: rozwój komunikacji w aglomeracji szczecińskiej
 - Pro Europa Viadrina: linia 983, połączenie autobusowe Gorzów Wielkopolski-Frankfurt nad Odrą
 - Sprewa-Nysa-Bóbr: połączenie autobusowe Cottbus-Zielona Góra, Europejski Związek Parków Łużyckich
 - Nysa: linia P jako autobus miejski, połączenia o profilu turystycznym

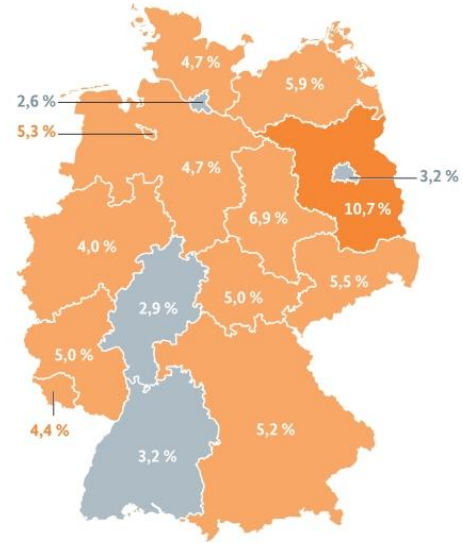

6. Touristische Verkehre

6. Ruch turystyczny

- Wandern (z.B. Europäische Fernwanderwege, Jakobswege)
- Wasserwandern (z.B. Pommersche Flusslandschaft, Warthe, Seenland Oder-Spree, Lausitzer Neiße)
- Radwandern (z.B. R1, EuroVelo 2, 10/13, Oder-Neiße)
 - ➔ Dichtes Wegenetz und detaillierte Konzepte
 - ➔ Hohes Potenzial zur Weiterentwicklung
- Wędrówki piesze (np. europejskie szlaki turystyki pieszej, szlaki św. Jakuba)
- Szlaki kajakowe (np. Pomorski Krajobraz Rzeczny, Warta, Kraina jezior Odra-Sprewa, Nysa Łużycka)
- Trasy rowerowe (np. R1, EuroVelo 2, 10/13, Odra-Nysa)
 - ➔ gęsta sieć tras i szczegółowe koncepcje
 - ➔ wysoki potencjał dalszego rozwoju

■ bis 4 % ■ 4 % bis 8 % ■ über 8 %
Angaben für 2008. Quelle: DTV et al. 2009.

Radwege // Radwanderwege

Drogi rowerowe // Szlaki rowerowe

Radweg

- Verkehrsanlage für Radfahrer
- Besonders befestigt und ausgeschildert bzw. markiert
- Hat in erster Linie eine Bedeutung als Radverkehrstrasse

Radwanderweg

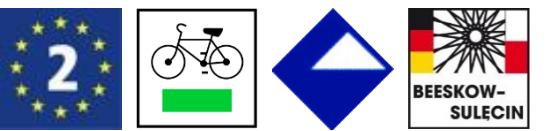
- Touristische Route, die mit Symbolen ausgeschildert ist
- Hat in erster Linie eine Bedeutung für Radtouristen
- Führt nicht unbedingt nur auf Radwegen entlang

Droga/ścieżka rowerowa/dla rowerzystów/dla rowerów (DDR)

- Pas ruchu dla rowerzystów
- Specjalnie utwardzony i oznakowany
- Ma w pierwszym rzędzie znaczenie komunikacyjne

Szlak rowerowy / trasa rowerowa

- Trasa turystyczna, oznakowana za pomocą symboli
- Ma w pierwszym rzędzie znaczenie dla turystów-rowerzystów
- Niekoniecznie prowadzi drogami/ścieżkami rowerowymi

Ausschilderung von Radwanderwegen

Oznakowanie szlaków rowerowych

Deutschland:

- Zielorientierte Wegweisung
- Routenorientierte Wegweisung
- Knotenpunktwegweisung

Polen

- Lokale Radwanderwege
- Überregionale Radwanderwege

Niemcy:

- Oznakowanie drogowskazowe
- Oznakowanie szlakowe
- Oznakowanie zorientowane na węzły

Polska:

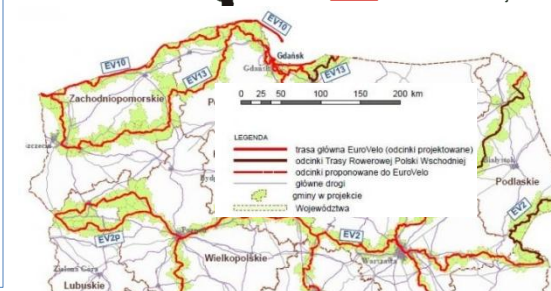
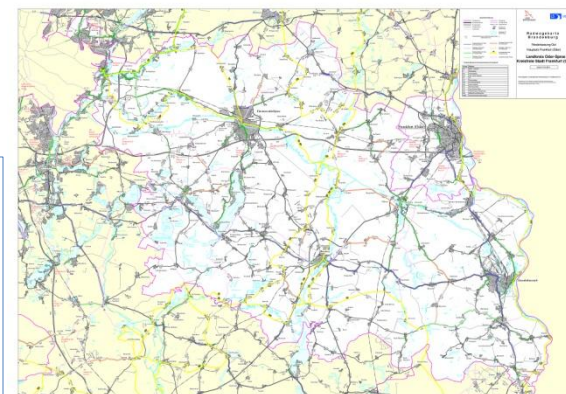
- Szlaki rowerowe lokalne
- Szlaki rowerowe ponadregionalne

Sachstand – Deutschland

Stan obecny – Niemcy

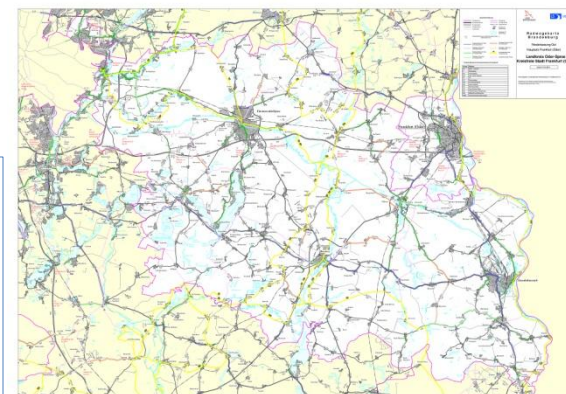
- Überregionales Radwanderwegnetz weitgehend komplett gebaut / markiert
- Modernisierung und ggf. noch Lückenschlüsse im Fokus
- Etablierte Koordinierungs-, Dokumentations- und Vermarktungsstrukturen
- **Ponadregionalna sieć szlaków rowerowych niemal kompletnie wybudowana / oznakowana**
- **Skupienie na modernizacji i ewentualnym wypełnianiu luk**
- **Ugruntowane struktury koordynacji, dokumentacji i marketingu**

Sachstand – Polen

Stan obecny – Polska

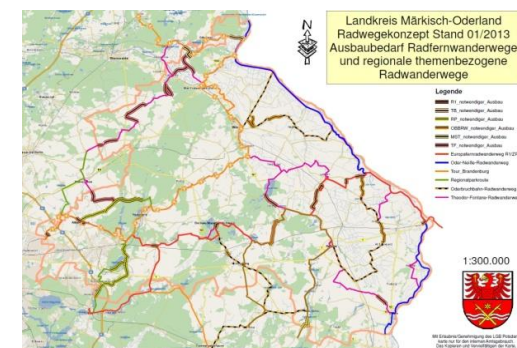
- Radwanderwege vor allem kommunal ausgewiesen, detaillierte Wegekonzepte
- Finanzielle Beschränkungen fordern flexible Lösungen
- Bedarf an Ausbau vor allem für den Alltagsverkehr
- Koordinierungs-, Dokumentations- und Vermarktungsstrukturen im Aufbau
- Szlaki wyznaczane przede wszystkim na szczeblu gmin, szczegółowe koncepcje szlaków
- Ograniczenia finansowe wymagają elastycznych rozwiązań
- Potrzeba rozbudowy przede wszystkim w odniesieniu do zwykłego ruchu codziennego
- Struktury koordynacji, dokumentacji i marketingu w budowie

Kriterien zur Auswahl und Entwicklung von Wegen

Kryteria selekcji i rozwoju szlaków

- Einbindung: ins Gesamtkonzept und in übergeordnete Netze
 - Bedarf: Bedeutung für Alltags- und Freizeitverkehr (Zielgruppen!)
 - Angebot: Attraktivität der Trasse und der Ziele am Weg (incl. Service)
 - Modularität: Eignung für thematische Routen und Rundwege
 - Erreichbarkeit: grenzübergreifend, von anderen Wegen, vom ÖPNV
 - Bestand: Belag, Verkehrssicherheit, Orientierung, Service
 - Vermarktbarkeit: regional, international (Name, Logo)
-
- Włączenie do koncepcji całościowej i sieci nadrzędnych
 - Zapotrzebowanie: znaczenie dla ruchu codziennego i rekreacyjnego (grupy docelowe!)
 - Przebieg: atrakcyjność trasy i celów na szlaku (łącznie z obsługą)
 - Modułowość: przydatność dla szlaków tematycznych i pętli
 - Dostępność: transgraniczna, z innych szlaków, z transportu publicznego
 - Stan: charakterystyka szlaków, bezpieczeństwo ruchu, orientacja, usługi
 - Możliwości promocji: regionalnie, międzynarodowo (nazwa, logo)

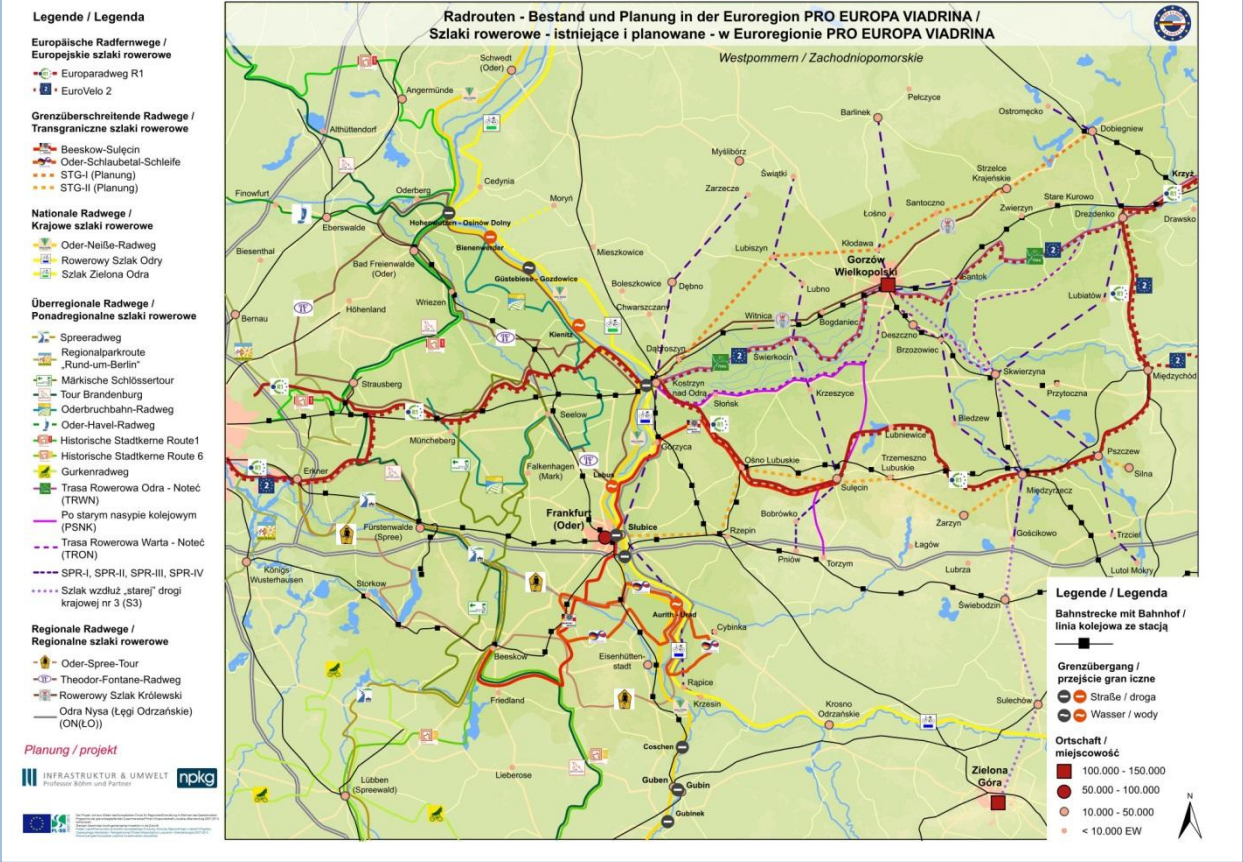

Ziel: Euroregionales Wegenetz

Cel: Euroregionalna sieć szlaków

Entwurf / projekt

Chancen Szanse

Verknüpfung des Radtourismus mit Wassertourismus und Führen

- Reguläre Fährverbindungen (z.B. Aurith-Urad), Fährverbindungen „on demand“ als Ergänzung
- Kanutouren (z.B. auf der Lausitzer Neiße), Angebote für Sportboote (z.B. Spree-Oder-Warthe), Fahrgastschiffahrt (z.B. „Oder für Touristen“)

Angebote und Marketing

- Grenzübergreifende Angebote in weiteren Wachstumsbereichen, z.B. Naturtourismus, Kulturtourismus und Wellness
- Information und gezieltes Marketing, um Gäste für Angebote und Ziele im Nachbarland zu interessieren

Powizanie turystyki rowerowej z turystyk wodn i promami

- Regulare poczenia promowe (np. Aurith-Urad), Poczenia promowe na żdanie jako uzupenienie
- Spwy kajakowe (np. na Nysie Œuyckiej), Oferta dla łodzi sportowych (np. Sprewa-Odra-Warta), Œegluga pasżerska (np. „Odra dla turystów“)

Oferty i marketing

- Transgraniczna oferta w innych dynamicznie rozwijających się obszarach, np. turystyka przyrodnicza, kulturowa oraz zdrowotna
- Informacja i konkretny marketing w celu zainteresowania gości ofert i celami w kraju sąsiednim

Das Projekt wird aus Mitteln des Europäischen Fonds für Regionale Entwicklung im Rahmen des Operationellen Programms der grenzübergreifenden Zusammenarbeit Polen (Wojewdztwo Lubuskie)–Brandenburg 2007-2013, kofinanziert.
Grenzen überwinden durch gemeinsame Investition in die Zukunft.
Projekt wspfinansowany ze Ŗrodkw Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Programu Operacyjnego Wsppracy Transgranicznej Polska (Województwo Lubuskie) – Brandenburgia 2007-2013.
Pokonywa granice poprzez wspólną inwestowanie w przysz.

Weitere Schritte zum euroregionalen Wegenetz

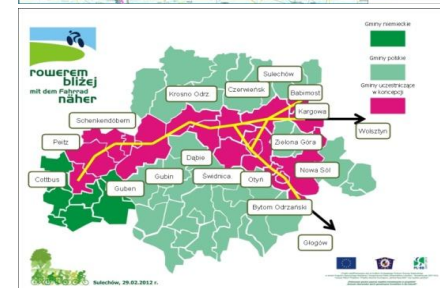
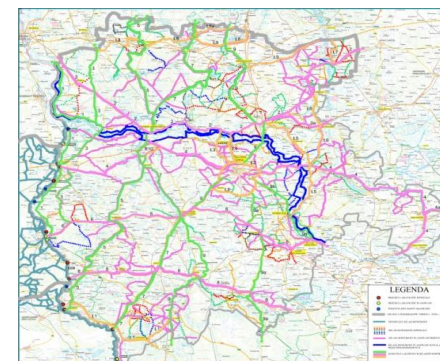
Dalsze kroki w kierunku euroregionalnej sieci szlaków

- Organisation der Koordination (regional / grenzübergreifend)
- Abstimmung prioritärer Trassen/Verknüpfungen im euroregionalen Wegenetz (Weiterentwicklung aus vorhandenen Konzepten)
- Festlegung von Zuständigkeiten für Planung, Bau, Kennzeichnung, touristische Infrastruktur, Unterhaltung und Vermarktung
- Klärung der Finanzierung (Eigenanteil / Kofinanzierung)
- Realisierung ausgewählter Elemente des Wegenetzes / Unterhaltung
- Vermarktung

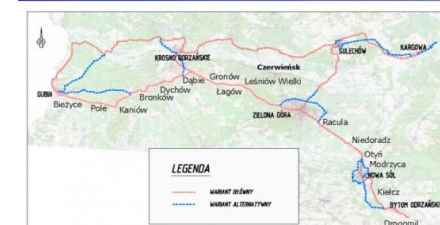
➔ Grenzüberschreitender Runder Tisch / Arbeitskreis „Euroregionales Wegenetz“ erforderlich

- Organizacja koordynacji (regionalna / transgraniczna)
- Uzgadnianie priorytetowych tras/połączeń w euroregionalnej sieci szlaków (dalszy rozwój na podstawie istniejących koncepcji)
- Ustalenie kompetencji dotyczących planowania, budowy, oznaczania, infrastruktury, utrzymania i marketingu
- Wyjaśnienie sprawy finansowania (udział własny / współfinansowanie)
- Realizacja wybranych elementów sieci dróg / utrzymanie
- Marketing

➔ Potrzebny jest transgraniczny okrągły stół / grupa robocza „Euroregionalna sieć szlaków”

Przebieg trasy – wariant południowy
Długość: ok. 106 km

7. Zusammenfassung und Ausblick

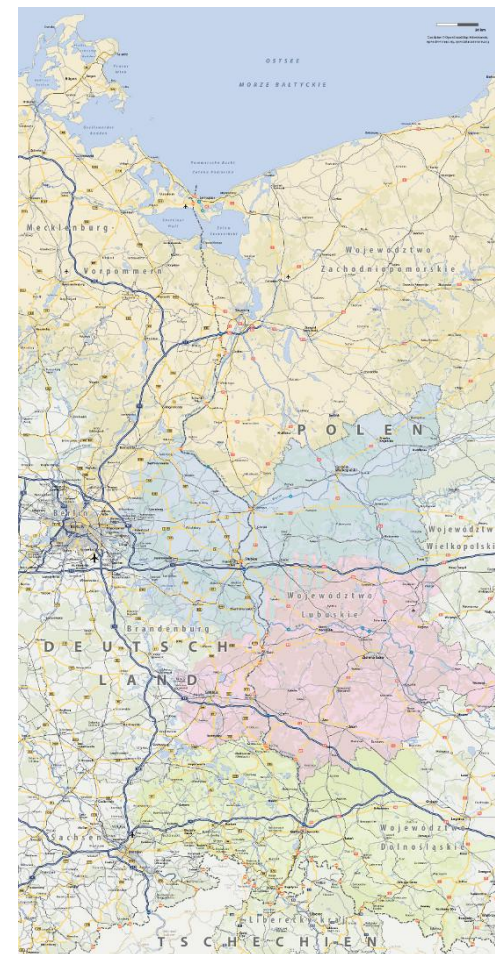
7. Streszczenie i perspektywa

AVerON hat:

- aufgezeigt, dass grenzüberschreitende Verkehrsnetze im Vergleich zu nationalen Verkehrsnetzen eine besondere Aufmerksamkeit benötigen, da zwischenstaatliche Barrieren zu überwinden sind
 → **intensivere und strukturierte Kommunikation** aller Beteiligten und zwischen verschiedenen Ebenen ist erforderlich und muss organisiert werden
- einen weitreichenden Überblick zu den vereinbarten Maßnahmen geschaffen, die durch die zuständigen Stellen zügig und zuverlässig umzusetzen sind
 → **Planungssicherheit**

Projekt AVerON:

- **pokazał, że transgraniczne sieci transportowe wymagają w porównaniu z krajowymi sieciami transportowymi szczególnej uwagi, ponieważ w ich przypadku trzeba pokonywać bariery międzypaństwowe**
 → **istnieje potrzeba zorganizowania bardziej intensywnego i ustrukturyzowanego dialogu** wszystkich uczestników oraz między różnymi poziomami
- **dokonał szerokiego przeglądu uzgodnionych działań, które powinny być szybko i niezawodnie realizowane przez kompetentne podmioty**
 → **„pewność planowania”**

7. Zusammenfassung und Ausblick

7. Streszczenie i perspektywa

AVerON hat:

- weitergehende grenzüberschreitende Bedarfe hinsichtlich Infrastruktur und ÖPNV erkannt. Die Euroregionen sollten über AVerON hinaus den regionalen Bedarf weiterhin erfassen und sich zusammen mit weiteren Akteuren dafür einsetzen
 ➔ **Lobbying / Interessenvertretung**
- erste Schritte hin zu euroregionalen Wegekonzepten gemacht. Die Entwicklung und Verknüpfung von touristischen Wegen sollte ausgehend von dem in AVerON erreichten Stand von den Euroregionen als eigenes Handlungsfeld gesehen und aktiv betrieben werden
 ➔ **Runde Tische / Arbeitskreise „Euroregionales Wegenetz“**

Projekt AVerON:

- **rozpoznał dalej idące transgraniczne potrzeby dotyczące infrastruktury i transportu publicznego. Euroregiony powinny niezależnie od AVerON nadal rejestrować zapotrzebowanie regionalne i występować na rzecz jego zaspokojenia wraz z innymi podmiotami**
 ➔ **promowanie / reprezentacja interesów**
- **zrobił pierwsze kroki w kierunku euroregionalnych koncepcji szlaków. Tworzenie i łączenie ze sobą szlaków turystycznych powinno być – na bazie stanu osiągniętego w AVerON – postrzegane przez euroregiony jako własne pole działania i aktywnie realizowane**
 ➔ **okrągłe stoły / grupy robocze „Euroregionalna sieć szlaków”**

